

Skema 2: Projektbeskrivelsesskema

”En særlig indsats for børn og unge som pårørende til borgere med psykiske lidelser”

1.	Projektets titel:	Projekt Hånd i hånd - parallelle gruppeforløb til børn/unge og forældre i familier med psykisk sygdom
2.	Baggrund og vision for projektet:	<p>Baggrund</p> <p>Forskning viser, at børn af forældre med psykisk sygdom har en øget risiko for selv at udvikle psykisk sygdom. Kortlægning fra regionen viser, at mange forældre med en psykisk sygdom bekymrer sig om, hvordan deres sygdom påvirker deres forældre og deres børn. De ønsker information og støtte, men mange afholder sig fra selv at være opsøgende, bl.a. da de er bange for at blive stempet som en dårlig forælder, hvis de fortæller om deres sygdom og deres usikkerhed. Samtidig ved vi, at børnene er i øget risiko for selv at blive syge.</p> <p>I dag tilbydes børn og unge, der har forældre med psykisk sygdom, en familiesamtale i den regionale psykiatri i forbindelse med forælders behandlingsforløb. Familiesamtalen er en pårørendesamtale i børnehøjde hvor børnene kan få information om deres forælders sygdom, og hvordan deres mor eller far har det. De kan samtidig stille spørgsmål og få luft for deres tanker og følelser. Erfaringen fra den regionale psykiatri er, at der er en stor andel af børn og familier, som ikke benytter sig af dette tilbud. En af årsagerne til dette er, at patienterne ikke orienteres og motiveres for tilbuddet og at psykiatriens medarbejdere ikke oplever de har kompetencer til at varetage familiesamtaler.</p> <p>Udover tilbud om en familiesamtale i den regionale psykiatri kan Københavns Kommune tilbyde et gruppeforløb for børn, hvis forældre er ramt af en psykisk lidelse. Målgruppen for dette tilbud er børn mellem 6- 13 år. Børnene mødes én gang om ugen 2 timer efter skoletid over en periode på 12 uger, og der er mellem 7 og 10 børn i gruppen. Erfaringen fra Københavns Kommune er, at gruppeforløbene hjælper børnene og familien, men at borgerne kan opleve det som tabubelagt og svært at opsøge gruppeforløbene.</p> <p>For at styrke en tidlig, sammenhængende indsats i familier med psykisk sygdom, etableres der med dette projekt systematiske børne- og voksengrupper i forbindelse med forælders behandling i psykiatrien. Børne- og voksengrupper vil tidsmæssigt foregå på samme tidspunkt og derved forløbe parallelt. Paralleliteten vil sikre viden hos både børn og forældre og samtidig øge fremmødet. Gruppeforløbene vil blive varetaget i fællesskab mellem kommune og region og vil være en tryk platform, hvor både børn og forældre kan blive støttet ift. deres forskellige behov og opnå mestingsstrategier ved at mødes og tale med ligestillede om livet i en familie med psykisk sygdom.</p> <p>Vision</p> <ul style="list-style-type: none"> • At sikre et systematisk fokus på en tidlig indsats for børn og unge som pårørende til forældre med en psykisk sygdom • At sikre en sammenhængende og forebyggende indsats på tværs af region og kommune for børn, unge og familier, når en forælder i familien er ramt af psykisk sygdom • At styrke samarbejdet på tværs af region og kommune

3.	Overordnet mål for både pårørende og borgerherunder forebyggelsesperspektiv:	<p>Borgerperspektiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forældre med en psykisk sygdom oplever at få den information og støtte de har brug for ift. at kunne varetage forældrerollen • Forældre med en psykisk sygdom oplever at deres nærmeste pårørende (børn/ ægtefælle/samboende/ anden betroede) får information og støtte ift. deres særlige situation som pårørende • Familien oplever en koordineret, helhedsorienteret indsats og større sammenhæng i indsats på tværs af region og kommune. <p>Børn/ unge/ pårørendeperspektiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge af forælder med en psykisk sygdom oplever at få den information og støtte, de har brug for ift. at være barn af en forælder med en psykisk sygdom • Ægtefælle/samboende/ betroede til en borger med en psykisk sygdom oplever at få støtte ift. den belastning, det kan være at være pårørende samt redskaber til at kunne støtte op om den pårørende og børnene • Familien oplever at der mere frit kan tales om den psykiske sygdom og hvordan sygdommen påvirker familien.
	Delmål:	<p>Borgerperspektiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved afslutningen af voksengruppeforløbet oplever mindst 80 % af deltagerne, at de har fået en større viden om og en bedre forståelse af den psykiske sygdom/ vanskelighed, og hvordan den påvirker familielivet. • Ved afslutningen af voksengruppeforløbet oplever mindst 70 % af deltagerne, at de har fået nemmere ved at tale med hinanden og på en alderssvarende måde med børnene om sygdommen. • Ved afslutningen af voksengruppeforløbet oplever mindst 70 % af deltagerne, at familielivet er blevet lettere, og at børnene trives bedre. <p>Børn/ unge/ pårørendeperspektiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved afslutningen af børnegruppeforløbet oplever mindst 80 % af deltagerne, at de har fået større viden om og bedre forståelse af deres mors/fars situation. • Ved afslutningen af børnegruppeforløbet oplever mindst 70 % af deltagerne, at det er lettere at tale med sin mor/far om hendes/ hans psykiske sygdom.
4.	Projektets fokusområder:	<p>Projektet følger de 8 anbefalinger i "Koncept for systematisk inddragelse af pårørende" som er udarbejdet af Sundhedsstyrelsen m.fl. Projektet har følgende fokusområder ift. de 8 anbefalinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opmærksomhed på og målrettet indsats for børn som pårørende. Allerede ved visitationssamtalen spørges ind til evt. børn og der tilbydes børnegruppeforløb for børnene parallelt med et voksengruppeforløb for forældre. - Koordinering og samarbejde tværfagligt og tværsektorielt. I dag foregår behandlingsindsats i region og kommune i høj grad adskilt, og det samme gør sig gældende for pårørendeindsatsen. Med projektet ønsker vi en tidlig og sammenhængende pårørendeindsats, hvor børnene modtager gruppeforløb i tilknytning og sideløbende med forældrerens behandling i regionen og et voksengruppeforløb. - Fokus på kompetenceudvikling. Med projektet er ambitionen, at medarbejdere i region og kommune opkvalificeres ift. at have fokus på og viden om børns og unges reaktioner og behov i forbindelse med en forælders psykiske sygdom. De regionale medarbejdere vil særligt blive opkvalificeret ift. at kunne give forældrene råd og vejledning om børnenes og de unges reaktioner og behov. Kommunens medarbejdere vil blive opkvalificeret ift. forståelse af forældrenes psykiske sygdom, behandlingsindsatser og hvordan det påvirker børnene og familielivet.

5.	Målgruppe(r):	<p>Projektets målgruppe er børn og unge af forældre med psykiske sygdom, hvor forældrene modtager indsats fra den regionale psykiatri.</p> <p>I projektperioden afgrænses målgruppen til børn af forældre, der modtager ambulans behandling for depression eller personlighedsforstyrrelser i Region Hovedstadens Psykiatri, Psykiatrisk Center Amager. I voksengrupperne deltager samtidig dennes ægtefælle, samlevende eller anden nært betroede.</p> <p>I 1. projektår 2016 er målgruppen forældre og deres børn i alderen 6-13 år. I 2. projektår 2017 udvides målgruppen til også at omfatte teenagebørn i alderen 13-18 år.</p> <p>I 2014 var der 610 borgere i ambulans behandling for depression og personlighedsforstyrrelser på Psykiatrisk Center Amager. Heraf var 61 %, dvs. 372, borgere fra Københavns kommune. Psykiatrisk Center Amager har ikke registreret, hvor mange af disse der har mindreårige børn. Tidligere opgørelser i Regionen viser, at min 30 % af patienter i psykiatrien har børn under 18 år.</p> <p>Ud fra disse data er det vurderingen, at der i 2014 har været 111 borgere fra Københavns kommune med en eller flere børn under 18 år, som har modtaget behandling i pakkeforløb på Psykiatrisk Center Amager. Det er forventningen, at dette tal vil være det samme i 2015 og fremadrettet.</p> <p>I 2016 forventes der at blive afholdt 3 parallelle børne- og voksengruppe forløb. Hvert forløb vil have 4 gruppeledere – 2 i hhv. børne- og voksengrupperne. Børnegrupperne har en størrelse af ca. 8 børn, og voksengrupperne er på 8 patienter og tilsvarende antal pårørende. Det betyder, at ca. 24 patienter med en psykisk sygdom og tilsvarende antal pårørende deltager i en voksengruppe samt at ca. 24 børn deltager i en børnegruppe. I 2017 udvides dette til ca. 30 teenagebørn i teenagegrupper.</p>
6.	Rekrutteringsstrategi:	<p>Rekrutteringen vil foregå i forbindelse med visitation til behandlingspakke for hhv. depression og/ eller personlighedsforstyrrelse på Psykiatrisk Center Amager. Ved visitationssamtalen tilbydes forælderen og dennes familie et børne- og familiegroupeforløb i forbindelse med borgerens behandlingsforløb, og pjece om tilbuddet udleveres.</p> <p>Ønsker borgeren og familien ikke et børne- og voksengroupeforløb på dette tidspunkt, tilbydes forløbet også senere i behandlingsforløbet. Efter behandlingsforløbets ophør, kan der ikke længere tilbydes børne- og voksengroupeforløb.</p>
7.	Sikring af kompetencer blandt fagpersonale:	<p>I regionen findes medarbejdere, der er uddannet til at afholde familiesamtaler med borgere og deres børn (nøglepersoner for børn af psykisk syge). Udvalgte nøglepersoner vil blive opkvalificeret til at kunne afholde gruppeforløb for borgere, der er forældre, samt bidrage til gruppeforløb for børnene. Denne opkvalificering vil ske i samarbejde med regionens øvrige centre, som har erfaring med at gennemføre familiegroupe. Nøglepersonerne vil være overordnet ansvarlige for gennemførelse af voksengrupperne.</p> <p>I Københavns Kommune findes familiekonsulenter, der er uddannet og vant til at varetage gruppeforløb for børn og unge. Disse vil være overordnet ansvarlige for gennemførelse af børnegrupperne.</p> <p>Medarbejderne i de to sektorer er sammen om at udvikle og gennemføre undervisningsforløbene. Efter hvert parallelle voksen- og børnegroupe forløb mødes underviserne for at evaluere og tilpasse konceptet på baggrund af tilbagemeldinger fra deltagerne. Det er vigtigt, at evt. tilpasninger i konceptet sker i fællesskab, så der er sammenhæng mellem de to indsats og familien modtager en integreret indsats. Ligeledes vil en stor del af den faglige opkvalificering i region og kommune varetages samtidigt for at sikre indsatsernes indhold og sammenhæng på tværs af sektorer.</p>

8.	Aktiviteter og metoder:	<p>Procesplan for projektet fremgår også under punkt 19, tidsplan.</p> <p>2. halvår 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allerede eksisterende koncepter for voksen- og børnegrupper i de to sektorer tilpasses og samtænkes, så de bygger bro til hinanden og supplerer hinanden. Der samarbejdes med bruger/ pårørende organisationer, som allerede har erfaringer med gruppeforløb, omkring dette arbejde. • Projekt- og styregruppe mødes, og samarbejdsstruktur omkring projektet etableres. • Der udarbejdes informationsmateriale. <p>2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. halvår opstarter voksen- og børnegrupperne. Det er forventningen, at grupperne afholdes 3 gange årligt (2 gange om foråret og 1 gang om efteråret), afhængigt af antallet af interesserede deltagere i målgruppen. Voksen- og børnegrupperne foregår parallelt 1 gang/ ugen á 2 timer efter skole/arbejde. Forløbet foregår over 8 uger. • Efter hvert voksen- og børnegruppeforløb laves tilpasninger af konceptet på baggrund af erfaringer og tilbagemeldinger fra deltagere. <p>2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved årsskiftet 2016/2017 foretages en midtvejsevaluering af projektet og koncept for børneforløb for teenager udvikles. Der samarbejdes med ekstern konsulentbistand til at understøtte midtvejsevalueringen samt med bruger/ pårørende organisationer omkring udvikling af teenagegruppeforløb. • Fra 2017 udvides voksen- og børnegruppeforløb til også at omfatte teenagebørn. Der forventes at kunne blive gennemført 2 gruppeforløb for teenagere i 2017. <p>2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. halvår 2018 evalueres konceptet, og der erfaringsopsamles. Der samarbejdes med ekstern konsulentbistand til at understøtte evalueringen og erfaringsopsamlingen. • Erfaringer fra projektet implementeres i de to organisationer og udvikles evt. til en større målgruppe.
9.	Inddragelse af målgruppen:	<p>Målgruppen vil blive inddraget i projektet gennem behandlingsforløbet i psykiaterapeutisk ambulatorium på Psykiatrisk center Amager. Forældre vil blive visiteret gennem nøgleperson på Psykiatrisk Center Amager. Tilbuddet er frivilligt og såvel forældre som børn skal sige ja til at deltage i tilbuddet.</p> <p>For at sikre brugerinddragelse inddrages udvalgte børn/teenagere og forældre i udvikling, tilpasning og evaluering af indsatsen. Ved afslutning af hvert parallele gruppeforløb vil oplevelser og erfaringer fra deltagerne blive indhentet, og vil indgå i den videre udvikling af konceptet.</p>
10.	Forventes indsatsen at styrke øvrige områder?	<p>Indsatsen forventes at styrke samarbejdet på tværs af de regionale og kommunale sektorer og genere erfaringer om indsatser for en fælles målgruppe. Derudover forventes det, at indsatsen vil kunne øge det generelle fokus på børn som pårørende i både region og kommune og sikre en tidlig og forebyggende indsats og støtte til disse.</p>
11.	Samarbejde med øvrige aktører:	<p>Bruger/ pårørende grupper inddrages i udviklingen og samtænkningen af indsatser i de to sektorer. Samtidig samarbejdes med Psykiatrisk Center Frederiksberg ift. deres erfaringer med familiegrupper.</p> <p>Der samarbejdes med eksterne konsulenter til at understøtte midtvejs- og slutevaluering af konceptet.</p>
12.	Arenaer, risiko og sundhedsadfærd:	

13.	Tilpasning til den eksisterende indsats:	<p>Ifølge regionens retningslinjer, skal alle patienter med børn som pårørende tilbydes en familiesamtale. Erfaringer viser, at ikke alle i målgruppen modtager tilbuddet. Derudover er der stor forskel i måden at patienterne tilbydes og motiveres for tilbuddet. Denne indsats skal systematiseres, hvilket vil ske gennem det øgede fokus på området, som projektet skaber.</p> <p>Københavns Kommune gennemfører allerede gruppeforløb for børn som pårørende til en forælder med en psykisk sygdom. Med dette projekt er forventningen, at gruppeforløbene vil blive udvidet i forhold til i dag. Samtidig vil de blive afholdt mere systematisk og på et tidligere tidspunkt, ligesom det sker parallelt og koordineret med indsatsen for deres forælder. Der er derfor tale om en fremskudt indsats med tættere integration til den regionale indsats ift. den indsats, som de i dag tilbydes i Københavns Kommunes familiehuse.</p>
14.	Dokumentation og af-rapportering:	<p>Der vil blive udarbejdet en midtvejsrapport ved årsskiftet 2016/ 2017, når projektet har været i gang 1 år, og efter det sidste parallelle gruppeforløb har været gennemført i 2016. Der gennemføres en slut-evaluering i 1. kvartal 2018 som indgår i slutrapporten for projektet.</p> <p>Gruppeledere registrerer undervejs deltagerfremmøde, og dette vil indgå i evalueringen. I forbindelse med midtvejs- og slutevalueringen samarbejdes der med ekstern konsulent med ekspertiser i evalueringer. Fokus i evalueringerne vil dels være på deltagernes udbytte og dels på de implementeringsmæssige erfaringer.</p>
15.	Formidling og kommunikation:	<p>Der vil i 2015 blive udarbejdet informationsmateriale i form af pjecer til forældre og børn om forløbene, som udleveres i forbindelse med visitationssamtalen. Derudover vil der blive udarbejdet plakater om tilbuddet, som hænges centrale steder på Psykiatrisk Center Amager. I 2017 udvides informationsmaterialet til også at omfatte information om teenageforløb.</p>
16.	Projektets forankring:	<p>Det er ambitionen, at projektet - med tilpasninger - skal kunne forankres i begge organisationer efter projektperioden. Tilpasninger af konceptet sker på baggrund af slut-evalueringens resultater, herunder de involverede deltageres udbytte af projektet.</p> <p>På baggrund af projektets erfaringer er det ambitionen, at konceptet kan udvides til borgere i ambulant behandling for andre psykiske vanskeligheder end depression og/ eller personlighedsforstyrrelser.</p>
17.	Styregruppe:	<p>Styregruppen består af centerchefen på Psykiatrisk Center Amager samt faglig chef i Københavns Kommune, Borgercenter Børn og Unge. Disse har det overordnede faglige og ledelsesmæssige ansvar for projektet.</p> <p>Styregruppen består derudover af en konsulent fra Region Hovedstadens Psykiatri, Sekretariatets og kommunikationsafdelingen, samt Københavns Kommunes Socialforvaltning, Center for Politik. Disse har ansvar for at sikre forankring af projektet i direktion og hos det politisk niveau samt adressere disse ved evt. organisatoriske udfordringer og behov for væsentlige tilpasninger undervejs i projektperioden.</p>
18.	Projektets organisering og bemanning:	<p>Projektet bemannes af to projektledere, som årligt afsætter ¼ årsværk til opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinerende socialrådgiver fra Region Hovedstadens Psykiatri, Psykiatrisk Center Amager • faglig specialkonsulent fra Københavns Kommune, Borgercenter Børn og Unge. <p>Til projektet knyttes en referencegruppe bestående af</p> <ul style="list-style-type: none"> • socialrådgiver med erfaring med familiegrupper fra Region Hovedstadens Psykiatri, Psykiatrisk Center Frederiksberg • projektleder for børn som pårørende i psykiatrien fra Region Hovedstadens Psykiatri, Sekretariats- og kommunikationsafdelingen. • 1-2 fagpersoner fra bruger/pårørendeforening med erfaring fra børne/teenager/voksengrupper

19.	Tidsplan:	<p>Projektet forventes igangsat: oktober 2015 og afsluttet: maj 2018</p> <p>Angiv en plan for hvert finansår:</p> <div style="text-align: center;"> <div data-bbox="587 398 1066 566" style="background-color: #8ebf4d; color: white; padding: 5px; border-radius: 10px;"> <p>2015 Udviklingsperiode</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende koncepter samtænkes og forløb udvikles • Informationsmateriale udarbejdes </div> <div data-bbox="783 577 863 645" style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <div data-bbox="587 656 1066 824" style="background-color: #4db6ac; color: white; padding: 5px; border-radius: 10px;"> <p>2016 Afprøvningsperiode, del 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parallele børne- og voksengrupper </div> <div data-bbox="783 835 863 902" style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <div data-bbox="587 913 1066 1081" style="background-color: #4682b4; color: white; padding: 5px; border-radius: 10px;"> <p>2017 Midtvejsevaluering Afprøvningsperiode, del 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncept for teenagegrupper udvikles • Børnegrupper udvides til teenagegrupper </div> <div data-bbox="783 1093 863 1160" style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <div data-bbox="587 1171 1066 1339" style="background-color: #6a3d9a; color: white; padding: 5px; border-radius: 10px;"> <p>2018 Evaluering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncept evalueres • Erfaringer fra projektet implementeres i de to organisationer og udvikles evt. til en større målgruppe. </div> </div>
-----	-----------	--